

Club Finlandia Milano
Tel. +39 340 760 2240
Fax. +39 178 274 2033
e-mail: club.finlandia@gmail.com
<http://www.clubfinlandia.com>

Ulkosuomalaisparlamentin sihteeristö
Mariankatu 8, Fin-00170 Helsinki, Finland
Tel. +358-(0)9-684 121 27
Fax.+358-(0)9-684 121 40
e-mail:info@usp.fi
<http://www.usp.fi>

ALOITE	OPETUS- JA KOULUTUSASIAT: ULKOMAILLA ASUVIEN SUOMALAISTEN OPPILAIDEN PERUSOPETUKSEEN LIITTYVÄ OPETUS- JA RAHOITUS LAINSÄÄDÄNTÖ
YHTEISÖN NIMI	CLUB FINLANDIA MILANO, rekisteröity yhdistys, Milano, Italia
PÄIVÄMÄÄRÄ	11.1.2010
ASIA	Ulkosuomalaisten lasten perusopetus / Kotiperuskoulu / opetus- ja rahoituslainsäädännön kehitystarpeet

SELVITYS

Kotiperuskoulun opetus ja lainsäädännön nykytila

Kansanvalistusseura järjestää ulkosuomalaisille lapsille kotiperuskouluopetusta. Kotiperuskoulun ulkomailla asuvat oppilaat voivat suorittaa koko perusopetuksen oppimäärän erityisessä tutkinnossa. Suurin osa koko oppimäärän suorittavista oppilaista asuu maissa ja paikoissa, joissa ei ole muuta järkevää koulunkäyntimahdollisuutta. Toinen ryhmä, joka opiskelee koko perusopetuksen oppimäärää kotiperuskoulussa, ovat oppilaat, jotka muuttavat ulkomaille 9. luokan alkaessa. Tällöin on useimmiten tarkoituksenmukaista suorittaa suomalaisen perusopetuksen oppimäärä loppuun. Kolmas ryhmä kotiperuskoulun oppilaista ovat oppilaat, jotka käyvät ulkomailla paikallista tai kansainvälistä koulua mutta suorittavat kotiperuskoulussa aineita, joita ulkomailla ei voi opiskella; äidinkieltä ja kirjallisuutta, ruotsin kieltä, Suomen historiaa tai yhteiskuntaoppia, uskontoa, kotitaloutta ja käsityötä jne. On kyse perusopetuksesta ja näiden lasten ja nuorten tulevaisuuden kannalta todella tärkeistä opinnoista.

Kansanvalistusseura on saanut Ulkosuomalaisten lasten kotiperuskoulutoiminnan järjestämiseen harkinnanvaraista valtionapua vuodesta 1975 lähtien, ensin Opetusministeriöltä ja vuodesta 2006 alkaen Opetushallitukselta. Harkinnanvaraisuus perustui toimintaa käynnistettäessä siihen, että uusi toiminta käynnistettiin projektina. Reilun 30 vuoden aikana toiminta on laajentunut ja vakinaistunut ja projektista on tullut pysyvä käytäntö. Kotiperuskoulu vastaa valtakunnalliseen, erityiseen koulutustarpeeseen. Tällä hetkellä toiminnan rahoitus ei ole sidoksissa toiminnan volyyymiin. Kotiperuskoulusta ei säädetä opetus- tai rahoituslainsäädännössä eikä se ole osa virallista koulutusjärjestelmää.

Perusopetuslain 25 pykälän mukaan Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Kotiperuskoulun oppilaat ulkomailla asuessaan eivät näin ole ko. Lain mukaan oppivelvollisia, sillä he eivät

asu Suomessa vakituisesti. Muiden kuin oppivelvollisten opetus voidaan Perusopetuslain 46 pykälän mukaisesti järjestää osaksi tai kokonaan etäopetuksena. Myös opetuksen, oppikirjojen ja muun oppimateriaalin tulee olla oppilaalle maksuttomia. Jostain syystä tätä pykälää ei sovelleta Kotiperuskoulun oppilaisiin, vaan ainoastaan Suomessa aikuisille perusopetusta antaviin oppilaitoksiin.

Kun oppilas muuttaa kotikunnastaan ulkomaille ennen vuosittaista tilastointipäivää, hänestä ei makseta kunnalle valtionosuutta. Sitä ei makseta myöskään Kotiperuskoululle, vaikka oppilas suorittaisi koko perusopetuksen oppimäärää. Jos oppilas muuttaa tilastointipäivän jälkeen, valtionosuuden saa kunta, vaikka opetuksen järjestää Kotiperuskoulu. Tästä seuraa, että kun ulkomailla asuva oppilas suorittaa perusopetuksen oppimäärää Kotiperuskoulussa, opiskelu on hänelle maksullista. Tällä hetkellä ulkomailla asuva Kotiperuskoulun 9. luokan oppilas maksaa perusopetuksesta n.1.300,00 euroa/vuosi ja kun hän siirtyy seuraavana vuonna esim. Suomalaisen etälukion oppilaaksi, opiskelu muuttuu maksuttomaksi. Etälukiot saavat normaalin valtionosuuden ulkomaillakin asuvista oppilaistaan. Tilanne on perusopetuslain hengen vastainen. Aikuislukiot (joita etälukiot ovat) saavat valtionosuusuudistuksen jälkeen valtionosuuden myös yksittäisiä aineita opiskelevista oppilaista.

Kansanvalistusseuralla on perusopetuksen järjestämislupa ylläpitämänsä kansanopiston (Oriveden Opisto) kautta. Lupa on liitetty oikeus antaa erityisessä tutkinnossa todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta ulkomailla asuville oppilaille (OPM 491/530/2008).

Lainsäädännön selkiyttämistarpeet

Kotiperuskoulu tarjoaa Ulkosuomalaisille lapsille tärkeän ja monissa tapauksissa ainoan mahdollisuuden etäopiskeluna opiskella sellaisia aineita joiden opiskelu ulkomailla muuten olisi mahdotonta. Kotiperuskoulu mahdollistaa myös äidinkielen opiskelun ja ylläpidon ulkomailla asuttaessa. Kotiperuskoulu vastaa sellaiseen perusopetuksen tarpeeseen, jolle on yhä kasvava tarve ulkosuomalaisten peruskouluikäisten lasten keskuudessa. Asia koskee ulkosuomalaisia peruskouluikäisiä lapsia maailmanlaajuisesti kaikkien niiden Kotiperuskoulussa opiskelevien kolmen ”perusryhmän ” osalta jotka on yllämainitussa taustaselvityksessä kuvattu.

EHDOTUS PÄÄTÖSLAUSELMAKSI

Viitaten yllämainittuun selvitykseen perusteluineen, Opetusministeriölle esitetään, että Kotiperuskoulun laintasoisen säätelyn ja rahoituksen selkiyttämiseksi ryhdytään toimenpiteisiin siten, että lainsäädännön epäselvät, puutteelliset ja osittain tulkinnanvaraiset säädökset saadaan ajantasalle vastaamaan asian nykytilaa.

ALLEKIRJOITUS

CLUB FINLANDIA MILANO

Puheenjohtaja Marjukka Keinänen-Frascino

LAATI: Pirke Fustinoni, USP-yhdyshenkilö Pirke Fustinoni, Club Finlandia Milano, Italia